

Etičko povjerenstvo u izborima zastupnika u Hrvatski sabor, koji će se održati 5. srpnja 2020. godine,

polazeći od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske,

potvrđujući da se promicanje i ostvarivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda najbolje osigurava istinskom političkom demokracijom i poštovanjem prava zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske.

uvjereni da su prava zajamčena člankom 45. Ustava Republike Hrvatske presudna za ustanovljivanje i očuvanje temelja djelotvorne i smislene političke demokracije i vladavine prava.

podsjećajući da se svi sudionici izbora u Republici Hrvatskoj moraju pridržavati načela tolerancije i poštenog nadmetanja.

na temelju članka 106. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“ 116/99., 109/00., 53/03., 69/03., 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 120/11., 19/15., 104/15. i 98/19.), po prethodno zatraženom mišljenju parlamentarnih političkih stranaka, na sjednici održanoj 25. lipnja 2020. godine donijelo je

IZBORNI ETIČKI KODEKS U IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

I. TEMELJNE VRIJEDNOSTI

(1) Temeljne su vrijednosti u smislu ovoga Kodeksa ljudsko dostojanstvo, poštenje, istinitost, pravednost, poštovanje, odgovornost, snošljivost i kultura dijaloga.

(2) U predizbornom nadmetanju nije dopušteno pozivati na nasilje, širiti nacionalnu, vjersku ili rasnu mržnju ili bilo koji oblik nesnošljivosti te poticati neravnopravnost spolova.

(3) Predizborno nadmetanje treba voditi slobodno, otvoreno, javno i argumentirano, a u suprotstavljanju težiti utemeljenoj i obrazloženoj kritici.

(4) Sudionici izbora imaju pravo na slobodu mišljenja i izražavanja misli, a predizborni programi trebaju biti što otvoreniji, jasniji i vjerodostojniji.

II. PONAŠANJE SUDIONIKA U IZBORIMA

(1) Tijekom izborne promidžbe i postupka izbora protivno je Kodeksu:

1. negiranje hrvatskog sustava slobodnih izbora ili ometanje i sprječavanje potpunog i slobodnog izražavanja volje birača;
2. širenje bilo kakve zlonamjerne ili neutemeljene optužbe protiv bilo kojeg kandidata, a kojoj je svrha izazivanje sumnje u kandidatovu lojalnost zajednici, domoljublje i rodoljublje;
3. iznošenje laži i insinucija o političkim suparnicima, isticanje fizičkih, psihičkih i drugih osobina suparnika radi njihova omalovažavanja;
4. iznošenje laži i insinucija o privatnom životu suparnika u izborima i članova njihovih obitelji;
5. vrijeđanje i omalovažavanje sudionika u izbornom procesu, a posebno pripadnika nacionalnih manjina i svih drugih manjinskih skupina na osnovi njihova podrijetla odnosno pripadnosti;
6. upotreba osobnih podataka pribavljenih na nezakonit način, kao i onih koji su zakonito prikupljeni od organizacija i službi, ali za druge namjene;

(2) Etički je neprihvatljivo i protivno najboljim interesima djece njihovo korištenje u predizborne promidžbene svrhe.

(3) Tijekom izborne promidžbe i postupka izbora Povjerenstvo će pozvati stranke i pojedince koji su postupili protivno Izbornom etičkom kodeksu da se javno ispričaju.

III. RAVNOPRAVNOST I JEDNAKOST U SREDSTVIMA JAVNOG PRIOPĆAVANJA

(1) Birači imaju pravo dobivati u svim sredstvima javnog priopćavanja objektivne informacije o strankama i kandidatima, a stranke i kandidati trebaju imati pravo na jednake uvjete predizbornog nadmetanja. U tu svrhu sve stranke trebaju imati ravnopravan položaj u predstavljanju programa i kandidata i pod jednakim uvjetima dostupno vrijeme sukladno Pravilima o postupanju elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj tijekom izborne promidžbe.

(2) Očekuje se od elektroničkih medija s nacionalnom koncesijom da u svojim emisijama, koje nisu vezane za predstavljanje izbornih stranačkih programa i kandidata, ne koristi sadržaje koji bi se mogli tumačiti kao izborna promidžba.

(3) Od komercijalnih se medija očekuje poštovanje načela jednakog pristupa plaćenju političkoj promidžbi svih stranaka i kandidata na izborima te objektivno, nepristrano i uravnoteženo informiranje o izbornoj kampanji.

IV. JEDNAKOST SVIH U MOGUĆNOSTIMA PREDIZBORNOG PREDSTAVLJANJA

Tijekom izborne promidžbe i postupka izbora, protivno je Kodeksu korištenje nenamjenskih sredstava, opreme, potrošnog materijala i prostorija u vlasništvu države i lokalne samouprave za aktivnosti i namjene izborne promidžbe.

V. PONAŠANJE PROMATRAČA IZBORNOG POSTUPKA

Promatrači ne smiju izražavati svoja mišljenja o strankama i pojedinačnim kandidatima niti na drugi način utjecati na birače.

VI. PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

(1) Stupanjem na snagu ovog Kodeksa prestaje vrijedit i Izborni etički kodeks („Narodne novine“, br. 75/16.).

(2) Izborni etički kodeks stupa na snagu dan nakon objave na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Akademik Velimir Neidhardt v.r.

Klasa: 013-01/20-01/01
Urbroj: 5990-20-02
Zagreb, 25. lipnja 2020.

